

VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetsége.)

Telefon: 11-55-62.

Postafakaréképztári csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, fél évre 4, negyedévre 2 P.

Külföldre egész évre 12, fél évre 6, negyedévre 3 P.

A PÁPA BÉKESZÓZATA

XII. Pius pápa szeptember elsején délután negyedkettőkor békeszózatot intézett az emberiséghez. A békeszózatot a vatikáni rádió kivül az olasz rádióállomások is közvetítették.

Szózatának elején a pápa hangsúlyozta, hogy milyen szörnyű megpróbáltatások zúdultak az emberiségre az elmúlt négy esztendő folyamán, majd így folytatta:

— Ma, a háború ötödik évének küszöbén, szálljon magába az emberiség és szerege tekintetét a romokra, a rombolásra. A gigászi küzdelem csúspontjához érkezett. E pusztulás közepette az emberiséget csak a bizakodás mentheti meg, ez emelheti fel megpróbáltatása között.

— A világ valamennyi nemzetében növekszik a totális háborúval szemben az ellenszenv. Ez a totális háború ellenkezik minden isteni és emberi törvénnyel és joggal.

A népek kételkednek abban, hogy vajon az ilyen háborúknak a folytatása nemzeti szempontból észszerű és helyes-e.

A Szentatya ezután hangsúlyozta, hogy szíve mélyéből azzal a bensőséges kéressel fordul az emberiséghez, hogy szálljon magába, mert még mindig rendelkezésre állnak azok a lelki eszközök, amelyeknek segítségével szembeszállhat mindennemű hamis magyarázat ellen. Nem szabad a népek lelkében elnyomni az akaratot és a hitet, s beoltni a gyiloklódás és a szembeszállás szellemét.

— Adjátok meg minden nemzetnek az alapos reményeséget a tisztességes békére, amely nem sérti nemzeti becsületét.

— Lehetővé kell tenni, hogy az igazságos béke összhangba kerüljön a való tényekkel.

— Csak ily módon válik lehetségessé az a derültebb légkör, amelyben a népek visszanyerhetik hitüket az igazságosság és az em-

beri együttműködés elvén alapuló új érzésben.

— Ne kelljen a népeknek attól tartaniok, hogy ez a béke veszélyeztetni országuk becsületét és integritását.

— Ennek a békének csakis a valódi tények és a nemzetközi igazságosságon kell alapulnia.

A Szentatya arra kérte az emberiséget, hogy a veszélyekre és nehézségekre való tekintet nélkül tegyen meg mindent az igazságos és tartós béke érdekében.

Legyen e háború szenvedői számára, akik az elnyomás alatt görnyednek, biztató fény sugar az a reménység, hogy ez az esztendő nem a pusztítás jegyében végződik, hanem a testvéri megbékélés és az újjaépítés hajnalát hozza.

— Ebben a reményben — fejezte be szózatát a Szentatya — áldómat osztom a világ valamennyi katolikus hívének és mindenkinek, aki most bennünket hallgat.

előre kifizetni. A vételár hátralékát ők is 30 év alatt törleszthetik. Ha a juttatásra kijelölt birtokszerző előlegfizetési kötelezettségének eleget tenni nem tudna, haszonbérletbe is kaphatja az ingatlant.

Az ingatlanok felhasználásának meggyorsítása végett a rendelet szerint tárgyaló bizottságot lehet alakítani, amelyek az egyes községekben eljárnak és kijelölik a birtokszerzőket. Az eljárásban a birtokszerzésre jelentkezők négy meghatalmazottja is részt vesz. A birtokszerzésre jelentkezőket a földművelésügyi miniszter rendelkezése a községi előjárások irják össze.

Ha kivételesen a gazdasági eszledek és munkások munkaalkalmának biztosítása vagy a meglévő üzemi berendezések fenntartása szükségessé teszi, hogy valamely ingatlan középirtokként kell értékesíteni, az ilyen birtok értékesítése nyilvános pályázat útján történik. A pályázaton általában bárki résztvehet, akinek ingatlanzerzési képességét jogszabály nem korlátozza.

Az ingatlan a legmagasabb vételárát ígérő ajánlattevő ajánlatának figyelembevételével ítéli oda a földművelésügyi miniszter.

A már ismertetett rendelkezések mellett a rendelet megfélemlen gondoskodik arról is, hogy a haszonbérletként kijelölt birtokszerzők bármikor tulajdonul megszerzhessék az ingatlant.

A rendelet kihirdetésével hatályba lépett; jelentőségét akkor tudjuk megfelelően méltányolni, ha tudjuk azt is, hogy rendelkezései folytán a vitézi széknek és a közjóléti szövetkezeteknek már átadott területeken felül rövid idő alatt több mint 500.000 kat. holdat juttat arra leginkább érdemes magyarság kezébe.

A belügyminiszter a Bácskában

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter többnapos bácskai körútra indult. Első állomása Szabadka volt, ahol a város törvényhatósági bizottsága előtt nagyobb beszédet mondott. A belügyminiszter beszédében elsősorban Magyarország nemzetiségi politikájáról, a szentistváni állam egységéről beszélt, majd a visszacsatolt területek tisztviselőit és társadalmát egymás iránti megértésre, összműködésre hívta fel, végül így fejezte be beszédét:

— Ha a magyarság elveszti lelkét, bizalmát a jövőben, bátorságát és kitartását, akkor elveszti a jövő is. Tehát egyenesen hazáru az is — bármilyen posztanál is — aki ma kishitűsködik és nem bízik a magyar jövőben. Tőlünk függ, hogy becsületesen és bátor lélekkel merüljünk helyünket és kitartsunk utolsó csepp vérünkig azért a megszentelt földért, amely bennünket illet. Ez az, amit megtehetünk, amiért mindenki társulni felelősség terhei. Gyávra hazáru az, aki ma nem szálló lélekkel áll a maga posztján és nem szorgolja a magyar ügyet a kellő bátorsággal.

Beszéde után melegen ünnepeltek a belügyminisztert.

Félmillió kat. hold földet juttatnak a háború hőseinek

Megjelent a kormány rendelete a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanainak felhasználása tárgyában

Alig pár napja hangzott el az a legfelsőbb óraj, hogy a most folyó háborúban kimagasló érdemeket szerzett honvéd harcosok kiemelkedően hősi magatartást tanúsító tagjai — az áldozatkész vitézség erkölcsi elismerését jelentő kitüntetésük mellett — példaadó magatartásuknak megfelelően külön elismerésben is részesüljenek, a kormány máris megtette e tekintetben az első és egyik legfontosabb lépést, amikor kiadta a zsidó mezőgazdasági birtokok felhasználásáról szóló rendeletét.

A rendelet — a legfelsőbb kézirat szellemében — azt célozza, hogy az 1942. XV. törvényelők alapján megszerzett mezőgazdasági ingatlanokat a lehető leggyorsabban a háború alatt leginkább érdemes földművelők birtokába és tulajdonába lehessen juttatni. Különösen kiemeli a rendelet — amit ezt mindjárt a bevezető részben is olvashatjuk, — a most folyó háborúban vitézségi érdemmel kitüntetettek, a vitézek, a hadigondozottak és általában a hadviseltek földhözjuttatását.

Mint a miniszterelnök szegedi beszédéből már ismeretes, a kormány eddig az 5 kat. holdnál kisebb zsidó birtokoknak a közjóléti szövetkezetek, az 5 kat. holdnál nagyobb, de 20 kat. holdnál kisebb szőlőket és gyümölcsösöket, valamint az 5 kat. holdnál nagyobb, de 100 kat. holdnál kisebb egyéb mezőgazdasági ingatlanoknak a Vitézi Rend útján történt juttatását

val 24.000 és 130.000 hold földbirtok felhasználásáról intézkedett.

A kormány mostani rendelete — az említett intézkedések fenntartása és teljessé tétele mellett — a 20 kat. holdnál nagyobb szőlő és gyümölcsös és 100 kat. holdnál nagyobb egyéb mezőgazdasági ingatlanok felhasználásáról rendelkezik.

Már a rendelet 2. §-ából világosan kitűnik, hogy

a kormánynak az a határozott szándéka, hogy ezekből a birtokokból mindenkít megelőzően és elsősorban a most folyó háborúban vitézségi érdemmel kitüntetett hivatásos földműveseket, továbbá a hősi halált halt ilyen földműveseknek legérdemesebb fiúleszarmazottját juttassa földhöz.

A rendelet emellett természetesen lehetővé teszi más érdemes kismembeknek, különösen a most folyó háború és a mult háború tűzharcosainak, kitüntetettinek, hadirokkantjainak, továbbá az ingatlanok felhasználása folytán kereső foglalkozásukat vezető gazdasági családok földhözjuttatását is.

Igen fontos szabálya a rendeletnek, hogy

20 kat. holdnál nagyobb ingatlant juttatni nem lehet, de az ingatlanok túlságos elaprózódásának megakadályozása céljából kimondja a rendelet azt

is, hogy öt kat. holdnál kisebb ingatlant juttatni, vagy törpebirtokot ennél kisebbre kiegészíteni rendszerint nem lehet.

Kivétel e tekintetben, ha a keletkező, illetőleg kiegészítendő birtok belterjesebb művelésre (szőlőnek, gyümölcsösnek, konyhakertnek) alkalmas.

A kormány a rendeletben megszabta a kismembeknek juttatott ingatlanok árát is.

A juttatási ár a földadó kataszteri tiszta jövedelemhez igazodik s azt bűzában kell megállapítani. A rendeletben megszabott kulcs szerint például az országos átlagnak körülbelül megfelelő 10 korona kataszteri tiszta jövedelmű egy kat. hold ingatlan juttatási ára 30 búza lesz.

Természetesen, ha több a kataszteri tiszta jövedelem, magasabb, ha viszont kevesebb, kisebb a juttatási ár.

A rendelet a juttatási ár fizetésének módjait tekintetében olyan értelmű könnyítéseket tartalmaz, hogy

a folyamatban levő háborúban vitézségi érdemmel kitüntetettek és az ilyen hősi halált halt személyek fiúleszarmazói a juttatási árát előleg fizetése nélkül 30 év alatt törleszthetik. A többi juttatottak a juttatási ár 20-25 százalékát kötelesek

Négy esztendeje

— 1939 szeptember elseje óta — folyik a nagy harc, az új világháború, amely mellett eltörpül, csak jelentéktelen csete-paté az első világháború. Pedig ez a háború folytatása, mintegy kiegészítése az első, kényszerbéké-szerződésekkel befejezett háborúnak. A világ polgárisulásának és műveltségének hatalmas épülete mind a négy sarkán lobogó lánggal ég; egyelőre még semmi jele annak, hogy a tűz valahol is veszítene erejéből... Megrendült lélekkel emlékezünk meg az emberiség a szomorú évfordulóról, különösen azért, mert ami szó ma a békéről elhangzik, az mind a konok megtorlást, a háziskörnyékieknél is „szigorúbb” békefeltételeket ígér a világnak. „Feltétlen megadás” a jelszava azoknak, akik kicsit több megértéssel, belátásával annak, hogy az előző világháború után igazságtalanul, gyűlölködéstől elvakultan értékes és a történelem során érdemeket szerzett népeket szinte halálra ítélték, megmenthették volna a világot az újabb vérözöntől. „Feltétlen megadást” követelnek, hogy ismét a temetők, vagy legalább a síralomházak békéjét erőszakolhassák a világra, amely így egy új világháború megpróbáltatásának bizonyítanul időben végrehajtható ítéletével kerülne ki ebből a háborúból. Biztató reménység csak egyetlen egy jelentkezett ezen a szomorú, nyár végi napon: Öszentsége fordult rádiószózzal a világhoz. Krisztusra, a keresztény szeretetre hívtakozva. A keresztény szeretet szólt a gyűlölködő világhoz; az Istenhez felmagasztolult tudó ember szív hullámhosszán szólt a pápa; — adja Isten, hogy a megszentelt szavak ne a pusztában kiáltó szavaként hangozzanak el, amelyeket elnyom, hallhatatlanná tesz a pusztulást, halált szóró repülőgépek motorjának pokoli zúgása, ágyúk lövedékeinek, bombáknak füllesztésétől robbanása... Adja Isten, hogy ezt az embertelen háborút emberséges, igazságos és becsületos béke kövesse...

Antal István a csüggesztő aknamunka ellen

Antal István nemzetvédelmi-propagandaminiszter *Désén*, a társadalmi egyesületek együttműködésének alakuló ülésén a társadalmi erők összefogásának szükségességéről beszélt.

— A nagy háború — mondotta a miniszter — napjainkban olyan szakaszba lépett, hogy minden magyar ember helytállása és kitartása kell a napról-napra felvetett nehézségek leküzdésére. A legmagasabbra fokozott erőinket,

fenntartjuk az ország rendjét és nyugalomát és ha a nemzeti fejelem minden parancsát szigorúan a keresztülvisszük, nincs okunk a magyar ügy sikerében kételkedni, nemzetünk minden válságot le tud küzdeni, annál inkább, mert országunk erkölcsi, gazdasági és hatalmi erői a háború üdök évének kezdetén sok tekintetben nagyobbak és ütőképesebbek, mint amikor a világháború katasztrófa elkezdődött. Az ország minden részében rend, fe-

gyelem és nyugalom uralkodik: kívánatos volna, hogy az a lelkebe is átplántálódjék, különösen a főváros népe venne példát a magyar paraszterber hűgveréről, hűles fölényéről. — Lehet, hogy az elkövezték írók állítva megpróbáltatások elé állítanak bennünket, de minden megpróbáltatást le fogunk küzdeni, ha épségben őrizzük meg lelkünket, egysebe forr össze minden magyar és ha kell, halálmegvetéssel áll ki a maga létének, függetlenségének és nemzeti becsületének védelmében.

A közönség lelkes tapsal fogadta a miniszter beszédét.

Beszéccén is hasonló értelem-ben tartott előadást a miniszter, hangsúlyozva, hogy

céltudatosan megszervezett munkával, a társadalom egységének kiépítésével kell felvenni a küzdelmet a detetizmus, a csüggesztés aknamunkája ellen, amely a külpolitika és a frontok átmeneti nehézségeinek paraszánál

Meghalt III. Borisz cár, a bolgárok országegyesítő uralkodója

Augusztus 28-án este futóútként terjedt el az egész világon a megdöbbentő gyász hír:

III. Borisz cár, a bolgárok uralkodója, délután, 49 éves korában, tragikus hirtelenséggel elhunyt.

A gyász hírt *Filov* miniszterelnök közölte rádióán, felhívta a bolgár népet arra, hogy rendületlenül kövesse a nagy országegyesítő uralkodó hagyományait és őrizze meg egységét és munkálkodjon odaadással az egyesített Bulgária haladásáért és boldogulásáért.

Az elhunyt cárt az udvari kápolnában ravatalozták fel, temetésé vasárnap, augusztus 5-én lesz. Bulgáriában negyvennapos gyászot rendeltek el; az európai államfők és kormányok részvétlevelét küldték; Magyarország főméltóságú kormányzója, a magyar kormány és közelet vezetők ugyancsak rendkívül melegen hangon jutatták kifejezésre a megrendült

akarja megszüntetni a maga pecsényét.

A miniszter beszédét nagy lelkedéssel fogadták.

Klubnap a MÉP-ben

A *Magyar Élet Pártja* augusztus 26-án megtartott szokásos klubnapján, amelyen a kormány több tagja, a törvényhozók és főispánok nagyszámban jelentek meg, *Kállay* Miklós miniszterelnök részletesen tájékoztatta a párt tagjait az időszerű kérdésekről. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy

a magunk erejére támaszkodva önbizalommal, megingathatatlanul kell tovább haladnunk az önérvet, a magyar önelégülést szolgáló politika útján.

A miniszterelnök tájékoztató előadását a párt nevében *Lukács* Béla miniszter, országos elnök mondott köszönetet.

gyászát. A magyar honvédségnél tizenkét napos második fokú országos gyászt rendeltek el.

A bolgár uralkodó halálát szívó, tüdőgyulladás és agyhártyagyulladás okozta; a szíve órák alatt halált okozó megbetegedést viszont az uralkodó megfeszített munkássága váltotta ki.

Az európai sajtó rendkívül melegen hangon emlekedett ismerteti és méltatja a nagy halott országegyesítő tevékenységét, faradhatatlan munkáját és lenyűgöző, kivételes egységét.

A trónon II. Simeon, Tirnovó hercege követi II. Simeon néven. A régensi kérdés rendezésére a minisztertanács vette át Bulgária vezetését. A hadsereg és a köztisztviselői kar már letette a hűség esküt.

A bolgár nép mélyszógan megrendülve gyászolja nagy uralkodóját, akit ösztönien gyászol a magyar nép is.

ELŐFIZETŐINKHEZ!

Szeptember elsejétől 8 pengő a „VASÁRNAP” előfizetési díja

A folyó évi július. illetve augusztus elsejétől életbeléptetett új árak, munkabérek, postai tarifák stb. kapcsán tudvalóan felémelték a napilapok árát is és az Országos Magyar Sajtó-kamara 2409/1943. szám alatt a VASÁRNAP számára is engedélyt adott, hogy az előfizetési díjakat augusztus hó elsejétől felemelje.

A körülmények kényszerítő hatása alatt kénytelenek vagyunk tehát mi is felémelni az előfizetési díjakat, az új díjtétél azonban csak szeptember elsejével léptetjük életbe.

F. évi szeptember elsejétől kezdve tehát az előfizetési díj évi 8 pengő, félévre 4 pengő, negyedévre pedig 2 pengő.

Felkérjük előfizetőinket, hogy a szeptember elseje után lejárt előfizetéseik belkúldött díját erre az összegre kiegészíténi szíveskedjenek. A különbözet havonta 25 fillér.

Amidőn a kényszerű lapáremelés szíves tudomásulvételét kérjük, kifejezéssel juttatjuk azt a reményünket, hogy előfizetőink megértéssel fogják fogadni közlésünket, belátva azt, hogy az emelés, sajnos, csak részben fedezi a lap-előállítási költségek fokozódását.

Hazafias köszöntéssel

a VASÁRNAP szerkesztősége és kiadóhivatala.

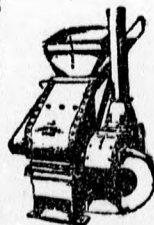
„MÁTYÁS” ZÚZÓ és „ZELENSKI” SILÓTÖLTŐ,

az egyetlen kalapáccos, kézes rendszerű daráló, mely silóz és tengeri szárat is lep. Alacsony fordulatszám

Egyéb „ZELENSKI” gyártmányok:

teherautó, pótkocsik, lovas, lakó- és öntöző kocsik, hegesztett szerkezetek, tűzfeszítendő tárgyak, légórtalmi felszerelések

Gróf ZELENSKI RÓBERT GÉPGYÁR KFT., Pestszentkereszt, Mikszáth-utca 18. :: TELEFON: 147-242, 347-566.

A hercegprímás a levették vallásos neveléséről

Vitéz *Bédy* Alajos altábornagy, az ifjúság honvédelmi nevelésének és testnevelésének országos vezetője nemrégiben közölte *Szerédi* Jusztinián bíboros hercegprímással, hogy

az elmúlt kiképzési év huszveti felkigyakorlatain összesen 862.495 iskolán kívüli levette vett részt.

A hercegprímás viszont válaszként az alábbi levelet küldte a levettek országos vezetőjének:

A levette felkigyakorlatokról szóló szíves jelentésed örömmel vettem tudomásul. Hálásan köszönöm Excellenciádnak messzelátást és a jövőt az emberben a lelket is számbavérvő eszközök felhasználásával előkészítő munkáját, melynek a huszveti lelki megújulásban az Istenrel való egyesülésben oly szép eredménye volt.

Budapestre utazó vidékiek figyelmébe

Budapest a nehéz viszonyok ellenére sem vesztette el vonzóerejét a vidék számára. Eppen ezért van fontossága annak a tájékoztatásnak, amelyet a Székesfőváros Igdenforgalmi Hivatala vidékiek számára kiadott.

Felhívja ebben a Budapestre készülő vidékiek figyelmét, hogy

hozzanak magukkal az állandó lakhelyük szerint illetékes előjárásigótt közzelátási igazolványt és megfelelő mennyiségű kenyér-, zsír- és lisztváltójegyet, a közellátási igazolvány és az ideiglenes budapesti bejelentőlap felmutatása ellenében a budapesti lakóhelyük szerint illetékes közellátási hivatal megfelelő mennyiségű húsjegyet bocsát az utas rendelkezésére.

A vidéki önellátók váltójegyeszükségletük biztosítására forduljanak a lakóhelyük szerint illetékes előjárásigótt.

Bevonult mezőgazdasági munkások helyettesítése

A hivatalos lap miniszterelnöki rendeletét közöli, mely arra az esetre tartalmaz intézkedéseket, ha a szerződött mezőgazdasági munkás a munkaszorgódást bevonulás miatt nem teljesítheti. Ebben az esetben

a munkás ajánlhat a munkáltatónak olyan megbízható és munkaképes embert, aki helyére áll. Ha az ajánlás a behívást követő 8 napon belül a munkaadó tudomására jut, akkor az ajánlott helyettes felvételére kötelező. Aratási munkálatoknál akkor is kötelező az ajánlott helyettes felvételére, ha az ajánlás 48 órával az aratás megkezdése előtt intott a munkáltató tudomására. A közös munkára szerződött munkásoknak akkor van ajánlási joguk, ha a közlülük bevonult munkás kellő időben nem ajánlott senkit.

Ha a bevonult munkás helyébe már helyettesít fogadtak fel és az eredetileg szerződött munkás mégis visszatér, akkor a helyettesül felvett munkás szerződését felbonthatja. A szerződés felbontása csak akkor jogos, ha ezt az elhatározását a visszatér munkás jelentkezéséről számított 24 órával előszóval, vagy ezidő alatt feladott ajánlott levélben közli. Ha a helyettesítő munkás a bevonult munkás visszatéréséről számított 24 órával nem jelenti be a munkaadónak azt, hogy a szerződést fel akarja bontani, akkor ez a joga megszűnik.

Meghalt GLATTFELDER GYULA csanádi érsek-püspök

Nagy halottja van a magyar egyházi életnek és közéletnek: Glattfelder Gyula d. csanádi érsek-püspök augusztus 30-án este Budapesten elhunyt.

Glattfelder Gyula pápai trónálló, csanádi érsek-püspök, m. kir. titkos tanácsos, az *Actio Catholica* ügyvezető elnöke, a *Magyar Erdemkereszt* első osztályának tulajdonosa 67 esztendő volt. 1911-ben szentelték csanádi püspökké Temesvárott. 1923-ban a románok kiutasították, ekkor a Szentsek Szegedet tette meg püspöki székhelyé. 1942 szeptemberében a pápa kalocsai érseké nevezte ki, betegsége miatt azonban már nem foglalhatta el az érseki széket.

Glattfelder Gyula halála országos mélyszéges részvételt és nagy megdöbbenést keltett. Az elhunyt ugyanis nemcsak főpásztori munkát fejtett ki, hanem bekapcsolódott a magyar élet minden építő munkájába, érvényesíteni törekedve a krisztusi elveket és tanításokat a közélet egész vonalán.

Glattfelder Gyula halála alkalomával a Kormányzó úr, a miniszterelnök részvétleviratot intézett *Raskó* Sándor prelátus-kanonokhoz, a csanádi egyházmegye apostoli kormányzójához, akinek tömegesen érkeznek a részvétleviratok.

Az elhunyt főpáztort Szege-den temették el.

Tábori postacsomagban ne küldjünk romlandó élelmiszereket és törékeny tárgyakat

Illetékes helyről figyelmeztetik a közönséget, hogy saját érdekében gyorsan romló élelmiszert (friss gyümölcsöt, húst) és törékeny tárgyakat, különösen üvegpalackokat, tábori postacsomagban ne helyezzen el. Ily tárgyak küldése a fennálló rendelkezések értelmében egyébként is tilos. A tilalom ellenére feladott csomagok rendeltetésüket legtöbb esetben nem érik el, mert a me-

leg időjárás következtében az élelmiszer megromlik, a friss gyümölcs az egymásra halmozódó csomagok súlya alatt összeüremődik, a többnyire elégtelen csomagolású üvegpalackok és egyéb törékeny tárgyak pedig a szállítási viszontagságait nem bírják el. Emellett az ily csomagok szétfolyó tartalma (gyümölcsle, szesz) idegen csomagokban is kárt tesz.

Az idén nem szabad új építkezéseket kezdeni

A m. kir. Ipari Anyaghivatal értesíti az érdekelteket, hogy *anyaggyártóipari okokból felfüggesztésre további intézkedésig magánépítkezések céljaira építési anyagok zár alatti feloldása, az építési engedélyekhez szükséges hozzájárulás, valamint az építkezés megkezdéséhez megkötött igazolmányok kiadása szünetel.*

Az egész ország területén, tehát a folyó évben új magánépítkezések már nem kezdhetők meg. Ennélfogva ilyen irányú kérelmek benyújtása úgy az Anyaghivatalhoz, mint az illetékes építési hatóságokhoz céltalan.

Kérdési engedéllyel rendelkező, folyamatban levő magánépítke-

zések folytathatók, részükre azonban a Hivatal ezévből építésre több anyagot már nem bocsáthat rendelkezésre.

Indokolt mezőgazdasági jellegű építkezésre és elemi károkok esetére egyes téglagyárak felhatalmazást nyertek, hogy fűszolgabírói, illetve polgármesteri igazolásra maximumán 5000 téglát vagy cserepet egy-egy igénylőnek kiadhassanak.

Magánépületek kellően indokolt tatarozásához, javításához vagy kisebb terjedelmű átépítéshez szükséges építőanyagot kizárólag az építkezés helye szerint illetékes ipartestületek útján lehet igényelni.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Alighogy befejeződött a „nagy eredményeket ígérő” quebeci konferencia, máris kiderült, hogy azon körülbelül azt határozták el, hogy majd legközelebb határoznak, illetve a hozott és csak általánosságban mozgó kijelentések nem elégték ki az érdeket angol-szász hatalmakat, de talán még a fargyaló államférfiakat sem. Ebben kétségkívül része van annak, hogy Sztalin nem vett részt a megbeszélésen és továbbra is tel-

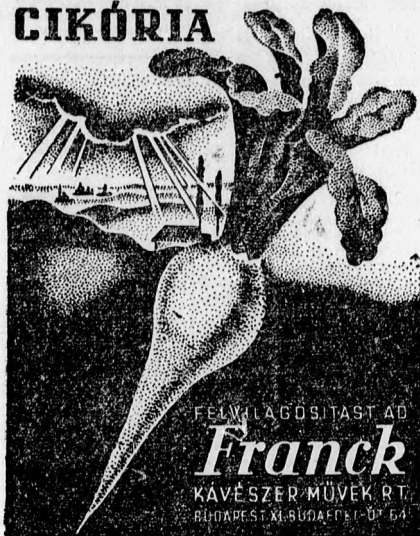
jesen mélyszéges homály fedi a Szovjet háborús céljait. Azaz, ez a homály csak látszólagos, mert hiszen mindenki nagyon jól tudja, hogy

A Szovjet célja ma is a világhorradalom kirobbantása, beleértve természetesen jelenlegi szövetségeseinek forradalmiságát is.

Nagy jelentőséget íparkodott tulajdonítani az angolszász hírvérő a finn politikai pártoknak a köztársaság elnökehez intézett, a békekről szóló memorandumának. Ugy tüntették fel a dolgot, mintha a finn nép különbeélt óhajta. Hivatatosan megállapították azonban, hogy

a finn nép — miként kétségkívül az egész világ is — való-

ARANYAT ÉR A GAZDÁNAK A CIKÓRIA

FELVILÁGOSÍTÁST AD

Franck

KÁVÉSZER-MŰVEK RT.

BUDAPEST, XI. BUDAFOKI ÚT 54.

ban szeretné, ha béke lenne, de nem akar különbékét és főként nem mindenképpen a nemzet becsülete árán megkötendő bé-

Az amerikaiak és angolok folytatják a polgári városok elleni légitámadásokat, közben azonban egyre súlyosabb és érzékenyebb veszteségeket szenvednek.

A keleti arcvonalon a németek folytatják a front megrövidítésére irányuló tervszerű hadmozdulataikat.

Kiseb területek átengedésevel nemcsak elejét veszik annak, hogy az oroszok hatalmas erők bevetésével megkísérelt áttöréseiket megvalósítsák, hanem borzalmas veszteségeket okoznak a szovjetnek,

amely nem is leplezi azt a megaláztatást, hogy képtelen döntő katonai sikert elérni a német hadsereggel szemben.

Mindnyájunk létérdeke, hogy közös munkával támogassuk egymást

Bárczay János földmivelésügyi államtitkár beszéde a zentai Gazdakör ünnepségén

A zentai *Gazdakör* augusztus 29-én zászlóavató ünnepséget rendezett. Az ünnepségen a zászló megszentelése után *Bárczay János* dr. földmivelésügyi államtitkár mondott ünnepi beszédet. Beszéde elején elismeréssel emlékezett meg a zentai *Gazdakör* hatvanéves munkásságáról és arról a kultúrmisszióról, amelyet az a *Gazdakör* a legnehezebb időkben is mindenkor híven teljesített.

gyar életformát, amely viharban, vesztélyben megőrizte számunkra azokat az eszméket, amelyek ezer év óta állami életünk alapjai és amelyek ezer év óta elválaszthatatlanul összekapcsolnak bennünket a Nyugattal.

Az államtitkár a továbbiakban részletesen ismertette azokat a kormányzati intézkedéseket, amelyek természetünk folyamatoságát hivatottak biztosítani.

— Ez a zászló — mondotta *Bárczay* államtitkár — több mint egyszerű jelvény. Kemény parancsot hirdet nekünk ez a zászló: hűség a multunkhoz, ragaszkodást a miénkhez, fegyelmet és kitartást mindennapi életünkben és munkánkban. Hűséget a multunkhoz! Súlyos, nehéz szavak. Csak az érti meg igazán, aki olvastni tudja a magyar történelem sokszor könyvnyel, sokszor vérrrel írt lapjait.

— A kormányzat azonban — mondotta *Bárczay* államtitkár — csak akkor valósíthatja meg igazán száz százalekig célkitűzéseit, ha maga a társadalom is segítségére siet a megértéssel fogadja azokat az intézkedéseket, amelyekkel a közösség javát kívánja szolgálni.

— Aki ezeket a lapokat olvasni tudja, az megérti azt, hogy a mi küzdelmünknek a célja sohasem a hódítás, sohasem a mások birtokának megszerzése, hanem a saját-magunknak a megtartása volt. Mi nem akartunk mást, mint a Kárpát-medence békés életének biztosítását. S ha mégis gyakran kardot kellett rántanunk, erre — sokszor földrajzi fekvésünknek fogva is — kényszerítve voltunk, mert meg kellett védeni határainkat, meg kellett védeni azt a területet, amely ezer éve mindig a magyarság birtoka volt. Hűség a multunkhoz, jelenti azt a sajátos ma-

Ma mindenkinek be kell látnia azt, hogy szigorú, takarékos beosztással kell felhasználni a rendelkezésre álló készleteket. Méltán kellene ellenőrzést az, ha az egyiknek bőségesen, a másiknak semmi sem jutna. Ha valaha, úgy ma valóban mindnyájunk létérdeke, hogy közös munkával segítsük, támogassuk egymást. Ne arra tekintünk ma, ami elválaszt egymástól, hanem keressük azt, ami összetart bennünket.

Hiszen és meg vagyok győződve arról — fejezte be beszédét *Bárczay* államtitkár. — hogy ma, ebben a nagy világháborúban, megbontathatlan egységbe felsorakozva, kiálljunk a megpróbáltatás nehéz óráit.

„Sans-Rival” II-es
gyorsdaráló-daráló
olajos magvakat,
szója-babot, kukoricát,
árpát, fűszert, mákot stb
Ara 131 pengő,
felárral együtt.
Szállítás utánvétellel történik.
Kapható: KIRÁLY SÁNDOR gépgyárban
Budapest, VI., Felsőárdóssor 6. szám

GAZDATUDOMÁNY

A szénahiány káros következményei

Az ideai teleltetés alatt állattartásunkra nézve a legnagyobb veszedelem abban látom, hogy nincs megfelelő minőségű szén. Sajnos, bizonyos vidékeken pedig még azótt, azaz másodrendű szénát se tudtak gyűjteni.

Hogyan teleltetjük át állatállományunkat? A legtöbben erre azt a választ adják, hogy állatainknak is meg kell elégedni a háborús élelemmel: szalmaféllel, melyekhez az értékesebb állomány majd némi abrakot is kap.

Ez a megoldás azonban nem teljesen megnagyitja, mert a szénát teljesen nélkülöző állományban súlyos bajok szoktak mutatkozni. Így egy nagyobb tehénésztünkben, hol szénát egyik télen egyáltalában nem ettek, hanem csak szalmát, besavanyított takarmányt és abrakfélét, a tehének csoportbanyságban szenvedtek, elvetéltek, meddők lettek s a kevés világrajótt borjú is hasmenésben vagy fertőző tüdőgyulladásban elpusztult. De minden baj megszűnt, mikor fejenként és naponként 5 kg lucernát kezdtek etetni. Amerikaj tehénésztékben télen zabszalma és zúzott zab etetése után gyakori volt az elvetélés, a koraelés, a mazgatókorkor visszamaradása, ami mászadagolás után megszűnt. A magyar juhászotokban is nem ritkán lehet látni, hogy kevés bárány jön a világra s a világrajóttak is angol-kórosak: görbe és fájós lábakkal alig tudnak járni. Egy tisztántúli uradalomban, két évvel ezelőtt, az egyik nyájban egészséges anyák egészséges bárányoknak adtak életet, míg a másik nyájban igen sok vemhes anya elpusztult, a két nyáj takarmányozásában csak annyi volt a különbség, hogy az egyikben az anyák 1 kg szénát kaptak fejenként, a másikban pedig csak azótt, másodrendű szénajutott feletetésre.

Miben rejlik a szénafélének ez a különleges értéke, melyet kellő mennyiségű abrakkal se lehet pótolni?

Pár évtizeddel ezelőtt még erre a kérdésre nem tudtunk felelni. Hála azonban a tudomány haladásának ma már a kérdés elég tisztázott. A jó szénák kelendő mennyiségű vitaminoikat, közülük is a legfontosabb: A és D vitaminoikat visznek az állati szervezetekbe, másrészt elegendő meszet arra, hogy az állati szervezet normális anyagcsereje biztosítva legyen.

Ha pedig így van a dolog, akkor hogyan lehet a szénahiány káros következményeit megelőzni?

Legszerecsesebb helyzetben lesznek azok, kik repótt, rozso repótt, vagy ősi keveréket vetettek takarmánynak. Ha kedvező

lesz az ősz, akkor ezek elég buják lesznek ahhoz, hogy a tél vége felé legelgethetőek legyenek. A takarmánykóposzta meg a fagyok bekövetkeztéig nyujthatja az említett vitaminoikat. Jó lesz a fiatal borjak és bárányok fejlődését is figyelemmel kísérni s ha gyanus jelenségeket észlelünk, próbáljunk meg egy vitamin-ójtással,

mely 3 hónapra kielégíti az ő vitamín-szükségletüket. A meszhiany leküzdésére pedig keverjük az abrakfélék 1-1 kg-ához 2 deka szénasavas meszet. Az árpa és zabszalma nem igényel mesz-pótlást akkor, ha egyharmad-egynegyed akkora mennyiségben borsó- vagy búkkóyszalmát tudunk velük etetni.

A korpakiutalás fejadag alapján történik. Az anyakocok fejadagja ezidő szerint darabonként havi 10 kg korpá, a 35 kg-on felüli, de még hízóba nem fogott sülők fejadagja pedig 3 kg.

Az igénylő számára kiutalt korpamennyiséget métermázsánként 50 búzaegységben fogják beszámítani és ennnyivel növelik az igénylő beszolgáltatási kötelezettségét.

A tehénészték részére történő erőtakarományok kiutalását a tej- és tejtermelők és tejszövetkezetek országos szövetsége (Budapest, IX., Köztelék-u. 8.) útján gyakorolja. Az erőtakaromány iránti igénylést ide kell benyújtani.

A tehéntartók részére kéthavi időre történik a takarmánykiutalás.

Korpaellátás az 1943-44. gazdasági évre

A kiutalt korpa minden mázsája után 50 ponttal emelik a beszolgáltatási kötelezettséget

A közellátási kormányzat az elmúlt gazdasági évben ötven katasztrális holdon aluli gazdaságok, valamint földnélküli állattenyésztő és állattartó emberek részére korpát biztosított.

A korpaellátást a mostani, az 1943-44. gazdasági évre az augusztus 9-én kiadott 317.700. számú közellátási miniszteri rendelet szabályozta. A tavalyihoz mérten annyiban állott elő változás, hogy

az ötven holdas birtoktartót felemelte száz katasztrális holdra és a gazdaságok korpai igényének elbírálását, valamint a részükre való korpa-kiutalást a rendelet a m. kir. közellátási felügyelőségek hatáskörébe utalta.

A változás az új rendszerben még az, hogy a forgalomba hozott tej után telliterenként megállapított erőtakarományra, valamint a törzskönyvezett szarvasmarhák részére megállapított tenyésztési pótabrak s erőtakaromány kiutalására a körrendelet a tej- és tejtermékközpont jogosította fel. A törzskönyvelt szarvasmarhák után pótabrak csak abban az esetben igényelhető, ha tulajdonosuk utánuk naponként legalább egy liter tejet igazoltan értékesít közfogyasztás céljára.

A rendelet szerint a 100 holdon aluli gazdaságok, valamint földnélküli sertéstenyésztők számára folyó évi szeptember 1-től december 31-ig és külön 1944 január 1-től április 30-ig biztosított korpaképelet a közellátási kormányzat.

Szeptember 1-től december 31-ig terjedő időszakban csak egy esetben lehet korpát igényelni. Azok számára, akik az első igénylés során felvett kimutatásban nem szerepelhetett, egy ízben pótképeletben igényelhető korpa.

Mintthogy a korpát csak pontterhelés, illetőleg a beszolgáltatási kötelezettség emelése mellett lehet kiutalni, a gazdákönnyvel el nem látott tehát

a földnélküli állattartóknak csak kivételes méltánylást ér-

demlő esetben juttatható korpa. A számukra kiutalható korpamennyiség nem lehet nagyobb a ponttal megterhelhető gazdasági igénylők részére kiutalt korpa 10 százalékánál.

A december 31-ig számított időre fejenként 1-1 mázsa kenyérgabonát kapnak a hősi halottak, rokkantak, frontszolgálatosok hozzátartozói

A közellátási miniszter körrendeletet intézett valamennyi közellátási kormánybiztoshoz a megilletősük szerint kivételes elbánást érdemlő mezőgazdasági munkások kenyérgabona-ellátásának ügyében.

A kenyérgabona kiutalásánál — mondja a körrendelet — elsősorban is azoknak a mezőgazdasági munkásoknak kérelmét kell tekintetbe venni, akiknél a családfe a jelenlegi háború során mint katona, hősi halált halt, elűnt, vagy rokkant lett.

Másodsorban pedig azokat a munkásaladokot veszik figyelembe, amelyeknél a családfe jelenleg is az ország határain kívül teljesít katonai szolgálatot. Csak harmadsorban lehet azokat kiutalásban részesíteni, akik az országhatáron belül teljesítenek katonai szolgálatot, vagy méltánylást érdemlő korszerű munkaszolgálatot.

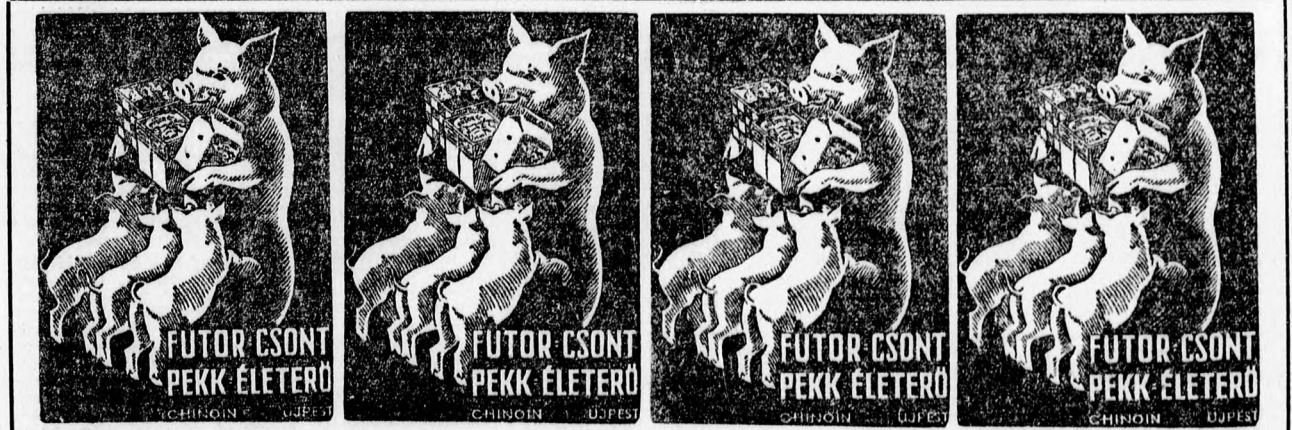
A közellátási miniszter felhívja a kormánybiztosok figyelmét arra, hogy a rendelkezésükre bocsátott kenyérgabonát még szeptember elseje előtt utalják ki az igényjogosultak részére, úgyhogy a rászoruló kenyérgabona szükségletüket haldéktalanul megkaphassák.

Az illető munkások részére háztartási szükségletükre

kiutalható kenyérgabona 1943 augusztus 1-től december 31-ig számítandó időre háztartásonként annyiszor egy mázsa kenyérgabona, ahány személy a munkások háztartásában ellátottak közül kenyér- és lisztjegyjogosultságról erre az időre lemond.

Azon a címen, hogy a munkás családtagjai augusztus hó folyamán már részben kenyér- és lisztellátásban részesültek, az egy mázsa fejadagból levonásnak helye nincs.

A kiutalásban részesülő az általános lakóhelyének megfelelő gabonavásárlási körzetben belül kijelölt kereskedőtől veheti át, az utalvány ellenében kiutalt kenyérgabonát. A kereskedő a kenyérgabonát a mindenkori hivatalos raktári átvételi áron és ezenkívül mázsánként 1.50 pengő kereskedelmi haszon felszámítása mellett köteles közpénzért kiszolgáltatni. A vásárlási utalványért mázsánként 1.20 pengőzt kell fizetnie a jogosultnak a gabonaforgalmi központ kirendeltségénél. Rozstermelő vidékeken a gabonaforgalmi központ kirendeltsége a megvásárolt búza- és rozskészletek arányában, de legfeljebb az engedélyezett kenyérgabonakerent 50 százalékáig szolgáltatni ki rozs vásárlására szóló utalványokat.

Minden gazda tudja, hogy állatait a pusztulástól a Chinoin gyártmányú **DISTOL** menti meg. Ezért bízik minden gazda a Chinoin gyártmányú **FUTOR**-csontképző és **PEKK** D-vitamin készítményben.

LÁTOGATÁS BÁCSEKERTESÉN, AZ OTTANI GAZDAKÖRBE

Bácskerti fiókszövetségünk a háború utánra hatalmas kultúrház létesítésének tervét készíti elő

Az istenáldotta Bácskának talán külön megáldott községe Bácskertes, amelynek lakossága — mint a község neve is sejteti — belterjes kertgazdálkodással foglalkozik és ezzel a művelési móddal még a bácskai föld hozamát is megtételezi.

Bácskertes színmagyar gazdái már a jugoszláv megszállás alatt is gazdakört alakítottak, majd Földművesotthon alapítottak és közösen vállalva az áldozatokat, kicsiny székházat is szereztek, majd jólbevallt szövetkezeti mérszárskéket nyitottak, amelyet azután a szerbek úgy sorvasztottak el, hogy súlyos adót vetettek ki rá, arra való hivatkozással, hogy a szövetkezet nemtagoknak is árusított.

1941-ben azután végetértek a bácskaiak megpróbáltatásai és a bácskertesiek is kitörő lelkesedéssel, boldog örömmámorban fogadták a bevonuló honvédeket. Lassan megindult az új élet és a bácskertesiek megkezdtek a szervezkedést. *Dienes Ferenc* elnökletével és *Guszovny Pál* titkársága mellett — mint annakidején megirtuk — megalakult a Falu-Gazdaszövetség fiókszerve, a *Bácskertesiek Gazdakör*. A gazdakör nagy ügybuzgósággal iparkodik tagjainak a mezőgazdaságfejlesztési törvény végrehajtása során felkínált előnyöket minél teljesebb mértékben biztosítani. Sajnos, az elgondolások és tervek megvalósítását egyre nehezebbé teszi a rendkívüli helyzet, azon-

ban a Gazdakör vezetői ezt az időt is kihasználják és egyrészt szervezkedésre, a gazdaságsegély minél tökéletesebb kiépítésére, másrészt részletes munkaterv kidolgozására törekednek. Természetesen mindent elkövetnek a gazdasági erősödés érdekében és — ahol csak mód nyílik rá — szövetkezeti úton keresik a boldogulást. Így pomásan működik a paradicsom-értékesítő szövetkezet, amely a helyben épült konzervgyárat nyersanyaggal látja el. Lépéseket tett — a Falu-Gazdaszövetség útján — a Gazdakör olyanirányban is, hogy a Hangya fiókot állítsa a községben, sajnos azonban, az aruállítás mai nehézségei miatt ennek tervnek a megvalósítása is későbbi időre marad.

Nagy jelentősége van annak a mozgalomnak is, amely egyrészt nagyszabású, valamennyi kulturális és szövetkezeti intézmény befogadására alkalmas *Kultúrház* létesítésére irányul. Ezt a mozgalmat természetesen nagy szeretettel és segítőkészséggel karolja fel a járás kitünő és népszerű főszolgabírája, dr. visontai *Kovács Zoltán* és *Bánhidny József* községi főjegyző, valamint *Kanyó Lajos*, a község közszeretben álló plébánosa. Remélhető, hogy a bácskertesiek erkölcsi testületek és kulturális intézmények összefogásának, az illetékesek támogatásának és az érdekeltek áldozatkészségének eredményéből a háború után, amikor az építkezések lehetővé válnak, megépül Bácskertes Kultúrháza.

GABONA-OSZTÁLY
Vásárol búzát, rozsat, sön- és lakármányárpát, kukoricát, zabot, kölest és hajdint.

OLAJMAG-OSZTÁLY
Vásárolja az összes olajmagvakat. Szerződéses alapon legnagyobb kedvezményrel szervezi az olajmagvak termelését.

GYAPJU-OSZTÁLY
Az ország gyapjútermésének begyűjtését és elosztását végzi és az országos gyapjúvárosokat rendezi.

MAG-OSZTÁLY
Iakarmány-magvakat, helyettesítő-fűmágyakat vásárol és elad, termelési szerződéseket köt.

MAGTERMELESI-OSZTÁLY
Édescsipagfűrt, fajborsot és babot, konyhakertli és virágmagvak szerződéses termeltesével foglalkozik.

RAKTÁR ÉS SZARITÓÜZEMI-OSZTÁLY
Vetőmagtisztítás, gabona, lengeri és olajmagvak szárítása.

TÖBB MINT 2000 KIRENDELTSÉG, FŐ-ÉS ALBIZOMÁNYOS

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK

Zöldség aszalás

Legfontosabb tudnivaló, hogy csak hibátlan minőségű, teljesen frissen szedett, zsenge zöldséget használjunk fel aszalásra.

Aszalhatunk kevert zöldséget, zöldborsót, spenótot, sóskát, kaptort, hagymát, zöldbabot és karfiolt is.

Kevert-zöldséghez sárgarépat, petrezselyemgyökeret, kalarábót és zellert használunk fel. A zöldséget megtisztítjuk, megmossuk és megkaparjuk vagy meghámozzuk és egyenletes nagyságú karikákra vagy csíkokra vágjuk fel. Megfelelő nagyságú fazékban vizet forralunk s egy, a fazékra ráálló szitán a zöldséget vékony rétegekben szétterítjük, majd a szitát 5—10 percre a forrásban levő víz gőze fölé helyezzük, hogy ezáltal megrovidítsuk az aszalás idejét. A kalarábé és zeller aszalásához legjobban a 60—65 C. fok hőmérséklet, amely mellett 2—3 óra alatt kész az aszalvány; sárgarépa és petrezselyem aszalásához a hőmérséklet valamivel magasabb, 70—75 C. fok legyen. Az aszalványt nem szabad törekénynek, zörgősnek lennie, hanem még hajlíthatónak.

Petrezselymet, tárkonyt, kaptort csomóba kötsse a tűzhely szélére akasztva is megaszalhatunk.

Spenótot, sóskát megtisztítjuk, megmossuk és szikkadás után 65—70 C. fok hőmérsékleten 2—3 óra alatt megaszaljuk.

Hagymát lehetőleg fehérlevelűt használjunk erre a célra. Száraz borítóléveleitől megtisztítva vagy keresztben, vagy karikára szeljük, vagy minden hagymát pikkelyleveleire bontunk szét. 65—70 C. fok hőmérsékleten 1—2 óra alatt megaszalódik.

A karfiol rózsáit kis egyenletes rézszekre szedjük szét, a torzást pedig eltávolítjuk. Félpuhára gőzöljük, majd 60—70 C. fokon 2—3 óra alatt megaszaljuk.

Ételek ízesítésére paprikából is készíthetünk aszalványt. A paprikát vagy egészben, vagy magházától megfosztva, cikkekben szokás aszalni, gőzölés nélkül, 65—70 C. fokon, kb. 4—5 óra keresztül. Az így szárított paprikát akár megtörve, megőrölve, akár egészben belefűzhetjük az ételbe. Száránál fogva fűzerebe kötsse, a tűzhely fölött vagy napon is megszalható.

h Kánya Terézia

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése augusztus 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Negyedévre — — — — 2.— P
Félévre — — — — — 4.— P
Égész évre — — — — — 8.— P

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-utca 24.

Minden olvasójától egy új előfizetőt vár a VASÁRNAP!

— Vitéz Horthy István emléke. Vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes halálának és temetésének évforduló hetében mélyeségs kegyelettel és büszke gyászszal emlékezett meg az ország népe az ifjúság mintaképéről. Temetésének évfordulóján gázmise és református istentisztelet volt, melyen a kormány tagjai is résztvettek, Budapest, a vármegyék és városok törvényhatóságai és a közéletiek gyászgyűléseken méltatták a Kormányzóhelyettes Ur soha el nem múlt emlékét.

Herczeg Ferenc nyolcvan éves. *Herczeg Ferenc*, a világhírű magyar író szeptember 22-én tölti be nyolcvanadik életévét. Születésnapjának méltó megünneplésére országos bizottság alakult, amelynek fővénkötségét a Főméltóságú Ur és a Főméltóságú asszony, védnökségét *József kir.* herceg, díszelnöki tisztét *Kállay Miklós* vállalta.

— **Új postai levelezőlapok.** A postai közszolgálat egyes tételének megváltoztatása következtében a 8 és 24 filléres levelezőlapok előállítását megszüntik. A távolsági forgalomban használt 12 filléres levelezőlap helyett sötétzöld nyomású 18 filléres és ugyan- csak sötétzöld nyomású 18 plusz 18 filléres választévelezőlapok, a 20 filléres zárt levelezőlapok helyett 30 filléres zárt lapok és a 12 filléres helyett 18 filléres értékjelzésű, de 20 fillér eladási áru megbízólapok kerülnek forgalomba. Az eddigi barna 12 filléres levelezőlapok a helyi forgalom számára továbbra is megmaradnak.

TEL.: 128-042

HAVALDA
GÉPESZJÜZEM
BUDAPEST, VI. HAJÓS U. 21.

HÍREK

A kormány tagjai részvétlato-gatáson a Kormányzó Úrnál. A Kormányzó Úr augusztus 26-án délelőtt Gödöllőn kihallgatáson fogadta *Kállay Miklós* miniszterelnököt, vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminisztert és vitéz *Csatay Lajos* honvédelmi minisztert. A miniszterelnök és a kormány tagjai a hősi halált halt kormányzóhelyettes temetésének évfordulója alkalmából a kormány és a nemzet nevében legmélyebb részvétüket fejezték ki a Főméltóságú Kormányzó Úrnak és családjának az őket és a nemzetet ért nagy veszteség felett.

— **Kecskemét házhelyet és földet** ad a háború hőseinek. Kecskemét törvényhatósági bizottságának kisgyűlése most foglalkozott a Kormányzó Úr elhatározásával, amely a háború hőseinek méltó megjutalmazására vonatkozik. A kisgyűlés Kiss Endre főispán felszólalása után *Liszka Béla* polgármester javaslatára úgy határozott, hogy egymillió pengő értékű házhelyet és földet oszt ki a kecskeméti honvédhősök, hadiözvegyek és hadiárvák között. A Szent László-városban 137, Kadafalván 15, Kúpszfaluban 18, Lakiteleken 10, Kohárszentlőrincen 12, Heténygyházán 8, Ágasegyháza 10, Bugacemónostoron 10 házhelyet, Kisnyírben 80 hold földet osztanak ki.

PÉTI NITROGENMŰVEK R.T.

Budapest, V., Nádor-utca 21

Péti Mészsalétrom, Péti Só, Kénsavas ammóniák, Szénkénegy

ÁRRENDELETEK

Csalánkóró

A közellátásügyi miniszter rendelkezéssel intézkedett a csalánkóró bevételeiről és áráról.

Az I. osztályú lombmentes, legszára, 120 cm-nél hosszabb, legfeljebb 8 százalék idegen anyagot tartalmazó csalánkóró bevételei ára mázsánként 21 pengő, a II. osztályú csalánkóró bevételei ára mázsánként 19 pengő. A megállapított bevételek árak, függetlenül a mennyiségtől, a bizományos raktárába beszállított, vagy bármely feladóállomáson valóban (uszályba) berakott árura vonatkoznak.

A közellátásügyi miniszter 106.310-1942. számú rendeletének 4. §-ában előírt térítés a gyűjtést, illetve a szárítást és a lombozást végző felet terheli. Amennyiben a csalánkóró szárítása a gyűjtés helyétől a bizományos raktáráig, vagy a feladóállomásig, illetőleg a bizományos raktárától a feladóállomásig 5 kilométernél nagyobb távolságból történik, úgy a gyűjtőnek, illetve bizományosnak mázsánként 2 pengő felárat kell fizetni. Az előír. minőségi feltételeknek meg nem felelő csalánkóró bevételei és átadási ára a megállapított árak alatt az eladó és vevő közötti megállapodás tárgya.

A közellátásügyi miniszter felhívja a cégeket a fenti árak betartására. A csalánkóró gyűjtésére kijelölt magyar gabonakereskedelmi rt. és a „Taurus” nyertermékkereskedelmi rt. gyűjtőit, valamint II. és albizományosai tartoznak a begyűjtött csalánkórót a cégek részére felajánlani s azt december 31-ig leszállítani. A kijelölt időpontig le nem szállított tételek a cégek nem kötelesek átvenni.

Kender és len

A közellátásügyi miniszter rendelkezéssel bocsátotta ki, melyben megállapítja a kenderkóróból előállított termékek legmagasabb eladási árát. A rendelet szerint:

az I. osztályú tiltott kender 100 kg-kint 360 pengő, a másodosztályú 335, a harmadosztályú pedig 300 pengő.

Előírja a minősítés és osztálybesorozás feltételeit, valamint azokat az árkülönbségeket is, amelyeket minőségi eltérés esetén a megállapított árakhoz számítani lehet.

Közi a rendelet az áztatott kenderkóró tilolásánál keletkező körötermékeknek, valamint a nemesített — kizéleg gerebenezett — kenderostanyagok osztályozását és legmagasabb árát is. A termelő vagy kikészítő által forgalomba hozott

elsőosztályú áztatott kenderkóró legmagasabb eladási ára 34 pengő, a másodosztályúé 26 pengő.

Ezek az árak a termelő által beartározott árura vonatkoznak és az átadástól számított 15 napon belül történő fizetés mellett értendők.

A kenderkóró kikészítése esetén felszámítható bér munkadíj 100 kg kóró után, ha a kikészítő üzem áztatás, szárítás, frés, tilolás és köpenemesítés munkáját egyaránt elvégzi, legfeljebb 16,50 pengő, ha csak az áztatást és szárítást végzi, legfeljebb 7 pengő, ha csak a törés, tilolás és köpenemesítés munkáját végzi, legfeljebb 9,50.

Fontos előírása a rendeletnek, hogy

minden termelő, kikészítő, kereskedő, akinek az 1943. évi megelőző évekből származó áztatott kenderkóróból, tiltott kenderből, vagy kőből tíz métermázsát, gerebenezett kenderből és kőből 5 métermázsát meghaladó készlete van, köteles azt a rendelet hatálybalépésétől számított 8 napon belül a Közellátási Hivatal

VI/2. ügyosztályához (Budapest, 62. postafiók 515) bejelenteni. Ugyancsak be kell jelenteni szeptember 4-ig a lenkóróból 10 mázsát, belőle gyártott féltérmékből pedig 5 métermázsát meghaladó készleteket.

A közellátásügyi miniszternek egy másik rendelete ugyancsak a lenről és a lenből készült féltérmékekről tartalmaz rendelkezéseket.

A kaszált és csépeelt maglen-szalmából készült megfelelő minőségű lenkő legmagasabb árát 100 kg-kint 220 pengőben állapítja meg ez a rendelet.

A kenderre vonatkozó rendelet augusztus 19-én a lenre vonatkozó pedig augusztus 26-án lépett hatályba.

Gubacs

A közellátásügyi miniszter rendelkezéssel állapította meg a cserzési célokra alkalmas hazai termésű gubacs árát. A rendelet szerint a beváltó telepre beszállított zöldárért a gyűjtőknek métermázsánként 38 pengőt kell fizetni, ha a gubacs elsőosztályú és 30 pengőt, ha másodosztályú.

A beváltó részére fizetendő ár (feladóállomáson, vasuti kocsiba rakva) I. oszt. 56 pengő, II. oszt. 46 pengő. A rendelet részletesen meghatározza, hogy mit nevezhetünk első- és mit másodosztályú árúnak, valamint intézkedik arról is, hogy a Magyar Bőripari Nyersanyagbeszerző és Elosztó Részvénytársaság a gubacs vásárlásával megbízott bizományosaitól átvett gubacsért métermázsánként 60 filleret alacsonyabb árat köteles fizetni a rendeletben meghatározott árúért. A rendelet aug. 28-án lépett hatályba.

Vásárok jegyzéke

Szeptember 5, vasárnap. Győr o. lóvásár. Szikszó oák. Tiszatarján oá. — Szeptember 6, hétfő. Akasztó oá., Balassagyarmat oá., Balatonlelle oák., Bátorkeési oák., Bugyi oák., Csány oá., Dédes oák., Dunapentele oák., Dunaszekes oák., Enying oák., Fegyvernek oák., Feled oák., Felsőőreg oák., Füzesabony oák., Gergelyet oák., Gyergyószentmiklós oák., Győr oák., Hercegszántó oák., Jászapati oák., Kismarja oák., Kőszeg oák., Kutas oák., Léva oák., Lovasberény oák., Magyar-sztyén oák., Miramarossiget oák., Mezőtúr oák., Miske oák., Nagyszőlős oák., Naszód oák., Nyiregyháza oák., Pécs oák., Perecseny oák., Sárvár oák., Sopron o. lóvásár, Szamoszeg oá., Szepetk oák., Szikszó oák., Szirák oák., Szolnok oák., Téső oák., Tiszatarján oák., Tompa oák., Tuskevár oák., Ungvár oák., Zalaapati oák. — Szeptember 7, kedd. Akasztó oák., Balassagyarmat oák., Bátorkeési oák., Cegléd oák., Deák oák., Diósjenő oák., Gyergyószentmiklós oák., Hőgyész oák.; ha kizárólag bonyhádi tájfa tá szm. fel.-sal. Léva oák., Magyarmeze oák., Megvaszó oák., Nagyfüged oák., Nagykanizsa oák., Némethely oák., Szamoskrasó oák., Szirák oák., Szombathely oák. — Szeptember 8, szerda. Balatonfüred oák., Kaba oák., Máriagyűd búcsúval kapcsolatos oák., Nyirmada oák., Szombathely oák., Tiszakarád oák., Turbék búcsújáróhely o. jellegű kirakodó búcsúvásár. — Szeptember 9, csütörtök. Deveser h., Diósgyőr hák kis. áll. fel.-al. Egerhát oák., Etyek oák., Felsőseged oák., Galgó oák., Görgey-szentimre oák., Gyulakeszi oák., Ispánmező oák., Jánk oák., Királyhelme hák., Makfalva oák., Mezőkövesd hák., Nagyeszék oák., Nagyszékely oák., Nyársod oák., Nyírható oák., Orosháza oák., Óskü oák., Páncsél oák., Rimaszombat hák., Székelykeresztúr oák., Szépvíz oák., Szilágysheh oák., Szőlősgyőrök oák., Und oák., Vásáros- Mike oák. — Szeptember 10, péntek. Abajútszina oák., Diósvizló oák., Inke oák., Kálnácsa oák., Mezőbánd oák., Orosháza oák. — Szeptember 11, szombat. Apátfalva oák., Árpás oák., Cibakháza oák., Homokszentgyörgy oák., Kiskundorozsma oák., Szabadszállás oák., Tasnád oák.

RÁDIÓ

Hétfő, szeptember 6-án.

12.10 órák: Rádiózenekar. 14 órák: Fűvészek. 15 órák: Melles Béla-zenekar. 16 órák: Előadás. 17 órák: Kőzetársulat előadása. 17.15 órák: Rádiózenekar. 18.10 órák: Csévegés. 18.20 órák: Cigányzene. 19 órák: Vers. 19.20 órák: Kármu zenek. 20.10 órák: Hanglélek. 21 órák: Norvég-est. 22.10 órák: Hanglélek.

Kedden, szeptember 7-én.

12.10 órák: Katonazenekar. 14 órák: Táncazene. 15 órák: Szalonzene. 15.40 órák: Gyermek. 16 órák: Rádiózenekar. 17 órák: Hangversenyest. 17.50 órák: Előadás. 18.10 órák: Rádiózenekar. 19 órák: Kőzetársulat. 19.30 órák: „Szerepek ha találkoznak”. 21 órák: Elbeszélés. 21.20 órák: Hanglélek. 22.10 órák: Cigányzene. 23 órák: Táncazene.

Szerdán, szeptember 8-án. Kisaasszony napján.

8 órák: Fohász. Szózat. Reggeli zene. 8.45 órák: Hírek. 9 órák: Szórakoztató zene. 10 órák: Róm. kat. egyházi ének és szentbeszéd. 12.10 órák: Rendőrzene. 14 órák: Művészek. 15 órák: Előadás. 15.20 órák: Rádiózenekar. 17 órák: Dohányi muzsika. 17.45 órák: Rendőrzene. 18 órák: Honvédművészet. 19 órák: Zeneoratóriák. 19.25 órák: Könyv. zene. 22.10 órák: Szalonzene. 23 órák: Nagyzenekari művek.

Csütörtökön, szeptember 9-én.

12.10 órák: Postászenekar. 14 órák: Fűvészek. 15 órák: Táncazene. 15.45 órák: Vers. 16 órák: Közvetlen előadás. 17 órák: Rendőrzene. 17.40 órák: Kőzetársulat. 18 órák: Magyar. 19 órák: „Turandot”. Opera, három felvonásban. 22.10 órák: Szalonzene. 23 órák: RTÉs hanglélek.

Pénteken, szeptember 10-én.

12.10 órák: Szalonzene. 14 órák: Hanglélek. 16 órák: Előadás. 17 órák: Hanglélek. 18 órák: Német hallgatósági. 18.20 órák: Népdalok. 18.40 órák: Sportközlemény. 19 órák: Előadás. 19.20 órák: Hangversenyközvetítés. Luzernből. 20.20 órák: „Bűn a másikat laktól”. Zenes műsor. 22.10 órák: Táncazene. 23 órák: Nyitányok és keringők.

Szombaton, szeptember 11-én.

12.10 órák: Katonazenekar. 14 órák: Enkekar. 15 órák: Táncazene. 16 órák: Előadás. 17 órák: Melles Béla-zenekar. 18 órák: Török költők versei. 18.20 órák: Filmzene. 19 órák: Csévegés. 19.20 órák: Hanglélek. 19.30 órák: Hanglélek. 20.20 órák: Vidám zenes. 22.10 órák: Magyar nóták. 23 órák: Zenekari művek.

Vasárnap, szeptember 12-én.

7.30 órák: Fohász. Szózat. Reggeli zene. 8.15 órák: Hírek. 8.30 órák: Ozinte beszéd. 9 órák: Szórakoztató zene. 10 órák: Retormus istentisztelet. 11 órák: Róm. kat. egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 órák: Levente-műsor. 12.55 órák: Rendőrzene. 14 órák: Művészek. 15 órák: A Földművelésügyi Minisztérium előadása. 15.45 órák: Tarka muzsika. 17 órák: Magyar nóták. 18 órák: Versek. 18.20 órák: Pataky Kálmán énekel. 19 órák: Táncazene. 20 órák: Híres színművet. 21 órák: Hanglélek a vasárnap sportról. 21.20 órák: Hanglélek. 22.10 órák: Híres zenekarak.

*

BUDAPEST I.: Szeptember 12-én, vasárnap, 15 órák: 1. Mátyás Sándor: „IPARI NÖVE NYEK.” — 2. Fornáy Elemér: „IDŐSZERŰ SZÓLÉSZETI-BORÁSZATI TANÁCSADÓ.”

BUDAPEST II.: Szeptember 7-én, kedden, 19 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA.” — Szeptember 11-én, szombaton, 19 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA.”

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG
FELÉLŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL
SZERKESZTŐ: BARTOSS KÁROLY
Alttalnos Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest., Nagymező u. 3. Nyomdaiért felelős: Racz István.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a törvényesen védett

RÁKOSHEGYI BAKTÉRIUMÖLŐ
nevelők. Kapható és megrendelhető csak
AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII., Dohány-utca 84. I./sz. 2/a
Árak demyónai Budapest.
5 | 10 | 15 liter
12.64 | 24. — | 35.36 P
a pénz előzetes beklüésénél 40 f. levonandó

BAKTONIT NÉLKÜL NE VESSEN lucernát, borsót és más pillangós-virágot
A BAKTONIT-ojtás növeli termését

BESZEREZHETŐ A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE növényvédelmi osztályánál,
Budapest, VI., Eötvös-utca 25/a és Kirodeltsgyeinél.